

**МЕТАЛАЦ А.Д.,
ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ**

Н А П О М Е Н Е

уз

**Финансијске извештаје
31. децембар 2008. године**

БИЛАНС УСПЕХА
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	Напомена	2008.	2007.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ			
Приходи од продаје	4	291,141	278,027
Приходи од активирања учинака		3,632	1,675
Смањење вредности залиха учинака			-
Остали пословни приходи	5	265,091	254,594
		<u>559,864</u>	<u>534,296</u>
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ			
Набавна вредност продате робе		(5,732)	(14,666)
Трошкови материјала	6	(149,939)	(118,847)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	7	(120,009)	(106,450)
Трошкови амортизације и резервисања		(176,490)	(173,572)
Остали пословни расходи	8	(102,128)	(107,164)
		<u>(554,298)</u>	<u>(520,699)</u>
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК/ (ГУБИТАК)		<u>5,566</u>	<u>13,597</u>
Финансијски приходи	9	392,558	98,257
Финансијски расходи	10	(207,394)	(63,490)
Остали приходи	11	6,791	34,684
Остали расходи	12	(30,915)	(16,176)
		<u>161,040</u>	<u>53,275</u>
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		166,606	66,872
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК:			
- порески расход периода	13	(7,074)	(8,421)
- одложени порески приходи периода		12,057	10,742
НЕТО ДОБИТАК		<u>171,589</u>	<u>69,193</u>
Основна зарада по акцији (у динарима)	14	<u>168.22</u>	<u>67.84</u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране руководства предузећа Металац а.д., Горњи Милановац и предати Центру за бонитет Народне банке Србије на дан 25. фебруара 2008. године.

Потписано у име предузећа Металац а.д., Горњи Милановац:

Петрашин Јаковљевић
Генерални директор

Радмила Тодосијевић
Извршни директор

Росанда Петровић
Руководилац рачуноводства

МЕТАЛАЦ А.Д., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2008. године

(У хиљадама динара)

	Напомена	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања	15	3,003	3,742
Некретнине, постројења и опрема	15	967,870	891,973
Инвестиционе некретнине	15	481,830	488,129
Дугорочни финансијски пласмани	16	593,910	602,739
		<u>2,046,613</u>	<u>1,986,583</u>
Обртна имовина			
Залихе		2,730	3,569
Потраживања	17	328,370	240,438
Потраживања за више плаћен порез на добитак		8,242	15,315
Краткорочни финансијски пласмани	18	1,075,095	829,338
Готовински еквиваленти и готовина	19	20,631	31,501
Порез на додату вредност и активна временска разграничења		12,274	2,699
		<u>1,447,342</u>	<u>1,122,860</u>
Укупна актива		<u><u>3,493,955</u></u>	<u><u>3,109,443</u></u>
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	21	408,000	408,000
Остали капитал	22	33,899	33,899
Емисиона премија		4,256	4,256
Резерве	23	135,290	90,211
Нераспоређени добитак		1,777,883	1,773,344
		<u>2,359,328</u>	<u>2,309,710</u>
Дугорочна резервисања и обавезе			
Дугорочна резервисања	24	43,386	41,040
Дугорочни кредити	25	762,229	414,107
		<u>805,615</u>	<u>455,147</u>
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе	26	216,844	241,403
Обавезе из пословања	27	29,337	21,068
Остале краткорочне обавезе и пасивна временска разграничења	28	35,830	17,054
Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода		2,854	8,857
		<u>284,865</u>	<u>288,382</u>
Одложене пореске обавезе	13	44,147	56,204
Укупна пасива		<u><u>3,493,955</u></u>	<u><u>3,109,443</u></u>
Ванбилансна актива/пасива		<u><u>447</u></u>	<u><u>447</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

МЕТАЛАЦ А.Д., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	Акцијски капитал	Остали капитал	Емисиона премија	Резерве	Нереализовани добици/(губици) од ХОВ	Нераспоредени добитак	Укупно
Стање 1. јануара 2007. године (претходно исказано)	408,000	33,899	4,257	90,210		1,801,298	2,337,664
Корекција грешке из ранијих година	-	-	-	-		58,844	58,844
Стање 1. јануара 2007. године (кориговано)	408,000	33,899	4,257	90,210		1,860,142	2,396,508
Плаћене дивиденде	-	-	-	-		(102,000)	(102,000)
Бонуси руководству и запосленима	-	-	-	-		(53,991)	(53,991)
Нето добитак текуће године	-	-	-	-		69,193	69,193
Стање, 31. децембра 2008. године	<u>408,000</u>	<u>33,899</u>	<u>4,257</u>	<u>90,210</u>		<u>1,773,344</u>	<u>2,309,710</u>
Стање 1. јануара 2008. године	408,000	33,899	4,257	90,210		1,773,344	2,309,710
Корекција грешке ранијих година							
Стање 1. јануара 2008. године (кориговано)							
Нереализовани добици од хартија од вредности					45,079		45,079
Бонуси руководству и запосленима						(65,050)	(65,050)
Плаћене дивиденде						(102,000)	(102,000)
Добитак текуће године						171,589	171,589
Стање, 31. децембра 2008. године	<u>408,000</u>	<u>33,899</u>	<u>4,257</u>	<u>90,210</u>	<u>45,079</u>	<u>1,777,883</u>	<u>2,359,328</u>

Напомене на наредним странама
 чине саставни део ових финансијских извештаја.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2008. године
(У хиљадама динара)

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Токови готовине из пословних активности		
Продаја и примљени аванси	462,375	736,236
Остали приливи из редовног пословања	398	2,889
Исплате добављачима и дати аванси	(199,786)	(287,740)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(118,336)	(105,812)
Плаћене камате	(41,043)	(41,754)
Порез на добитак	-	-
Плаћања по основу осталих јавних прихода	(72,530)	(119,666)
Нето прилив готовине из пословних активности	<u>31,078</u>	<u>184,153</u>
Токови готовине из активности инвестирања		
Продаја акција и удела (нето прилив)	-	-
Продаја некретнина, постројења и опреме	1,038	2,560
Примљене камате	59,149	178,748
Примљене дивиденде	173,750	19,019
Куповина акција и удела (нето одлив)	26,271	(33,986)
Куповина нематеријалних улагања, некретнина и опреме	(242,447)	(11,709)
Остали финансијски пласмани (нето одливи)	(245,757)	(222,417)
Нето одлив готовине из активности инвестирања	<u>(227,996)</u>	<u>(67,785)</u>
Токови готовине из активности финансирања		
Дугорочни и краткорочни кредити (нето прилив)	323,563	41,285
Одливи за дивиденде и учешћа у добитку	(137,534)	(136,202)
Нето одлив готовине из активности финансирања	<u>186,029</u>	<u>(94,917)</u>
Нето прилив/(одлив) готовине	(10,889)	21,451
Готовина на почетку обрачуноског периода	31,501	12,162
Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине, нето	<u>19</u>	<u>(2,112)</u>
Готовина на крају обрачуноског периода	<u><u>20,631</u></u>	<u><u>31,501</u></u>

Напомене на наредним странама
чине саставни део ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Металац а.д., Горњи Милановац (у даљем тексту “Предузеће”) је првобитно основан 1959. године као предузеће у друштвеној својини. На дан 8. децембра 1990. године донета је одлука Радничког савета друштвеног предузећа Металац да се повећа капитал издавањем и продајом деоница запосленима и да се изврши трансформација предузећа у деоничарско друштво у мешовитој својини. На дан 27. јула 1998. године извршена је трансформација, у складу са новим Законом о својинској трансформацији. Током 2003. године дошло је до даље власничке трансформације у којој је друштвени капитал Предузећа у потпуности приватизован, док је у пословној 2004. години Предузеће извршило другу емисију обичних акција.

У току 2006. године отпочела су са радом предузећа која је Металац а.д. Горњи Милановац основао током децембра 2005. године и која су 100% у његовом власништву: Металац посуђе д.о.о., Горњи Милановац, Металац инко д.о.о., Горњи Милановац, Металац маркет д.о.о., Горњи Милановац, Металац бојлер д.о.о., Горњи Милановац и Металац принт д.о.о., Горњи Милановац. Металац а.д., Горњи Милановац од 2006. године наставља да послује као децентрализована компанија, која у свом делокругу рада задржава холдинг активности-управљање и финансирање, а поред тога задржава обављање услуга транспорта, ресторана, заштите, безбедности и одржавања фабричког круга. Поред тога, највећи део некретнина, постројења и опреме који се налазе у власништву Предузећа се изнајмљују новоорганизованим предузећима. Остале, односно основне делатности из досадашњег делокруга пословања, пренете су на новоорганизована предузећа.

Трансфер пословних активности на новоорганизована предузећа, прати и трансфер највећег броја запослених радника који су, почетком јануара 2006. године, распоређени у новооснована предузећа у којима су засновали радни однос.

Седиште Предузећа је у Горњем Милановцу, улица Кнеза Александра број 212. Матични број Предузећа је 07177984. Порески идентификациони број Предузећа (ПИБ) је 100887751.

На дан 31. децембра 2008. године Предузеће је имало 167 запослених радника (2007: 166 радника).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

На основу Закона о рачуноводству и ревизији (Службени гласник РС бр. 46 од 2. јуна 2006. године), правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја (“Оквир”), Међународни рачуноводствени стандарди (“МРС”), односно Међународни стандарди финансијског извештавања (“МСФИ”), као и тумачења која су саставни део стандарда.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Решењем Министра финансија Републике Србије (број 011-00-738-2003-01, од 30. децембра 2003. године) утврђени су и објављени Оквир и МРС који су били у примени на дан 31. децембра 2002. године и на коме се заснивају и претходни и Закон о рачуноводству и ревизији из 2006. године.

Промене у МРС, као и нови МСФИ и одговарајућа тумачења, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде („Одбор“) и Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања („Комитет“), након напред наведеног датума, су званично усвојени Решењем Министра финансија Републике Србије („Министарство“), о објављивању Међународних стандарда финансијског извештавања (бр 401-00-11/2008-16) и објављени у Гласнику РС бр. 16 од 12. фебруара 2008. године.

Правилником о изменама и допунама Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, који је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 9/09, и који је ступио на снагу 7. фебруара 2009. године омогућено је елиминисање негативног утицаја нереализованих курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле на годишње финансијске извештаје за 2008. годину. Изменама је дефинисано да се ефекти курсних разлика временски разграниче на активна и пасивна временска разграничења. Наведене измене нису обавезујуће те је стога руководство предузећа донело одлуку да исте и непримењује.

Поред тога, приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (Службени гласник РС бр. 114 од 22. децембра 2006. године, измена Службени гласник 119 од 26. децембра 2008. године), који преузима законом дефинисан потпун скуп финансијских извештаја који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 “Приказивање финансијских извештаја”, а уз то у појединим деловима, одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја (наставак)

Ови финансијски извештаји укључују само потраживања, обавезе, резултате пословања, промене на капиталу и новчане токове Предузећа без укључивања његових зависних предузећа. У складу са Законом о рачуноводству и ревизији (Службени лист РС број 46 од 2. јуна 2006. године) Предузеће је у обавези да састави и консолидоване финансијске извештаје и да исте достави Центру за бонитет Народне банке Србије до краја априла 2008. године.

Предузеће је у састављању ових финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у напомени 3, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Србије.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Коришћење процењивања

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза као и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Ипак, стварни резултати могу одступати од ових процена.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи и расходи

Приходи од продаје признају се када се ризик и корист повезана са правом власништва преноси на купца, а то подразумева датум испоруке производа купцу.

Приходи се исказују по правичној вредности средстава која су примљена или ће бити примљена, у нето износу након умањења за дате попусте и порез на додату вредност.

Приходи и расходи од камата се књиже у корист, односно на терет обрачунског периода на који се односе.

Са датумом на који се књиже приходи такође се књиже и одговарајући расходи (принцип узрочности прихода и расхода).

Трошкови одржавања и оправки основних средстава се покривају из прихода обрачунског периода у коме настану.

3.2. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања

Пословне промене настале у страним средствима плаћања прерачунате су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза, који је важио на дан пословне промене.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања (наставак)

Средства и обавезе исказане у страним средствима плаћања на дан биланса стања, прерачунати су у динаре по средњем курсу утврђеном на међубанкарском тржишту девиза који је важио на тај дан.

Позитивне и негативне курсне разлике настале приликом пословних трансакција у страним средствима плаћања и приликом прерачуна позиција биланса стања исказаних у страним средствима плаћања књижене су у корист или на терет биланса успеха, као добици или губици по основу курсних разлика.

3.3. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа порезе и доприносе пореским органима и државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују порезе и доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним законским прописима. Предузеће је, такође обавезно да од бруто зараде запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати фондовима. Порези и доприноси на терет послодавца и порези и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

б) Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

Предузеће је, у складу са одредбама Закона о раду, у обавези да запосленом приликом одласка у пензију исплати отпремнину, у висини три просечне зараде у Републици Србији, утврђене према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику.

Запосленима за чијим је радом престала потреба, а којима није обезбеђено ни једно од права утврђених законом, послодавац ће исплатити отпремнину у висини збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у првих 10 година проведених у радном односу и четвртине зараде запосленог за сваку наредну навршену годину рада у радном односу преко 10 година проведених у радном односу.

Зарадом у смислу претходног става сматра се просечна зарада запосленог исплаћена за последња 3 месеца која предходе у месецу у којем се исплаћује отпремнина.

Тakoђе, на основу Колективног уговора, Предузеће је у обавези да исплати и јубиларне награде запосленима у зависности од дужине непрекидног рада у предузећу и то у висини од једне просечне зараде остварене у предузећу у месецу који предходи месецу у којем се исплаћује јубиларна награда за 20 година непрекидног рада у предузећу, а две овакве зараде за 30 година.

3.4. Резервисања

Резервисања се признају и врше када Предузеће има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће одлив ресурса који стварају економске користи бити потребан када се измири обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се формирају у износу који, по најбољој процени руководиоца на датум биланса стања, одговара издацима који ће настати да се такве обавезе измире.

3.5. Порези и доприноси

3.5.1. Порез на добитак

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит предузећа важећим у Републици Србији.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Порези и доприноси (наставак)

3.5.1. Порез на добитак (наставак)

Текући порез на добитак (наставак)

Порез на добитак у висини од 10% (2005. година: 10%) се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добит приказану у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добити из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основице средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добит. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пренетог губитка и пореских кредита на порески биланс, који се могу преносити, до степена до којег ће вероватно постојати опорезива добит од које се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

3.5.2. Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају према разним републичким и општинским прописима.

3.6. Некретнине, инвестиционе некретнине, постројења и опрема

Некретнине, инвестиционе некретнине, постројења и опрема набављени пре 1. јануара 2004. године су, приликом прве примене МСФИ, исказани по правичној вредности утврђеној од стране независног проценитеља.

Почетно мерење некретнина, постројења и опреме, који испуњавају услове за признавање средстава, врши се по набавној вредности.

Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средстава у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Накнадни издаци за некретнине, постројења и опрему признају се као средство само када се тим издацима побољшава стање средства изнад његовог првобитно процењеног стандардног учинка. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.6. Некретнине, инвестиционе некретнине, постројења и опрема (наставак)

Некретнине, постројења и опрема након почетног признавања исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитка због обезвређења.

Губици по основу обезвређења средстава исказују се на терет биланса успеха у периоду у коме су настали уколико је књиговодствена вредност некретнина, постројења и опреме нижа од њихове надокнадиве вредности.

Добици или губици који проистекну из расходања или отуђења признају се као приход или расход у билансу успеха.

3.6.1. Амортизација

Амортизација некретнина, постројења и опреме обрачунава се пропорционалним методом, током процењеног века корисне употребе. Корисни век употребе и стопе амортизације за главне групе средстава су следеће:

	<u>Корисни век у годинама</u>	<u>Стопа амортизације</u>
Грађевински објекти		
- Стамбене зграде, управне зграде	50	2,0%
- Фабричке хале	40	2,5%
- Остали грађевински објекти	10	10,0%
Опрема		
- Производна и преносна опрема и постројења	10	10,0%
- Транспортна средства	8	12,5%
- Канцеларијски намештај и пословни инвентар у трговини	7	14,3%
- Погонски и пословни инвентар, алати, уређаји, телекомуникациона опрема	5	20,00%
- канцеларијска и рачунарска опрема	4	25,00%
- остала непоменута средства	6	16,7%

3.6.2. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине Предузећа су некретнине које Предузеће, као власник, држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за пружање услуга или за потребе административног пословања или продаје у оквиру редовног пословања. Почетно мерење инвестиционе некретнине приликом стицања врши се по набавној вредности. Након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционе некретнине врши се по набавној вредности умањеној за укупан износ исправки вредности по основу амортизације и укупан износ исправки вредности по основу обезвређења.

3.7. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања односе се на купљени software и исказују по набавној вредности умањеној за амортизацију. Нематеријална улагања се отписују пропорционалним методом на период од пет година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИЈИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани обухватају учешћа у капиталу повезаних правних лица, пословних банака и других правних лица исказана по методу набавне вредности која се умањује за обезвређења на основу процене руководства ради свођења на њихову надокнадиву вредност.

3.9. Краткорочна потраживања и пласмани

Потраживања од купаца и краткорочни финансијски пласмани исказују се по номиналној вредности, умањеној за исправке вредности извршене на основу процене њихове наплативости од стране руководства.

3.10. Правична (фер) вредност

Међународни рачуноводствени стандард 32 “Финансијски инструменти: Обелодањивање и приказивање” предвиђа обелодањивање правичене (фер) вредности финансијских средстава и финансијских обавеза у напоменама уз финансијске извештаје. За наведене потребе, правична (фер) вредност је дефинисана као износ за који се неко средство може разменити, или обавеза измирити, у трансакцији између добро обавештених и вољних страна, међусобно суочених. Обавеза Предузећа је да обелодани све информације у вези са поштеном (фер) вредношћу средстава, потраживања и обавеза за које постоје расположиве тржишне информације и за које се идентификује материјално значајна разлика између књиговодствених вредности и поштене (фер) вредности.

У Републици Србији не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност код куповине и продаје финансијских средстава и обавеза, као и осталих финансијских инструмената, и званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну (фер) вредност није могуће поуздано утврдити у условима непостојања активног тржишта, како то захтевају МРС и МСФИ. По мишљењу руководства, износи обелодањени у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања. За износ идентификованих процењених ризика да књиговодствена вредност неће бити реализована, врши се исправка вредности на основу одлуке руководства Предузећа.

4. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Повезана правна лица		
Приходи од услуга	261,623	239,219
Приходи од продаје робе	54	9,967
	<u>261,677</u>	<u>249,186</u>
Домаће тржиште		
Приходи од продаје производа	17,058	-
Приходи од продаје роба	675	462
	<u>17,733</u>	<u>462</u>
Укупно домаће тржиште	<u>279,410</u>	<u>249,648</u>
Инострано тржиште	11,731	28,379
	<u>291,141</u>	<u>278,027</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

5. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од закупа		
- повезана правна лица	158,835	139,325
- остала правна лица	1,447	2,500
Приходи од субвенција	-	1,557
Остали приходи од повезаних предузећа	102,608	107,605
Остали приходи	2,201	3,607
	<u>265,091</u>	<u>254,594</u>

6. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови осталог материјала	13,379	12,803
Трошкови горива	49,131	24,893
Трошкови енергије	87,429	81,151
	<u>149,939</u>	<u>118,847</u>

7. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Бруто зараде и накнаде запосленима	86,365	75,780
Доприноси на терет послодавца	16,468	14,355
Накнада трошкова запосленима на службеним путовањима	13,025	12,071
Стипендије	1,565	1,693
Остало	2,586	2,551
	<u>120,009</u>	<u>106,450</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Индиレクトни порези и доприноси	21,114	22,068
Трошкови одржавања	23,367	20,607
Трошкови реклама	6,941	14,699
Трошкови воде	8,714	8,593
Транспортне услуге	8,010	7,594
Трошкови професионалних услуга	6,019	7,470
Премије осигурања	9,632	7,347
Провизије извозника	227	5,813
Трошкови репрезентације	1,208	2,705
Трошкови сајмова	756	844
Чланарине	898	724
Банкарске провизије	1,269	708
Закупнине	463	120
Остали пословни расходи	13,510	7,872
	<u>102,128</u>	<u>107,164</u>

9. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од камата:		
- повезана правна лица	57,371	49,606
- остала правна лица	522	1,794
Приходи од учешћа у добити	167,737	25,000
Позитивне курсне разлике	51,360	20,186
Приходи по основу ефеката валутне клаузуле	115,556	1,651
Приходи од дивиденди	12	20
	<u>392,558</u>	<u>98,257</u>

10. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Расходи камата	52,691	41,735
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	142,668	3,730
Негативне курсне разлике	12,035	18,022
Остали финансијски расходи	-	3
	<u>207,394</u>	<u>63,490</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

11. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од наплате и укидања исправке вредности потраживања и краткорочних финансијских пласмана	4,956	20,823
Приходи по основу донација од повезаних правних лица	-	9,668
Приходи од усклађивања вредности дугорочних финансијских пласмана	-	688
Добици од продаје основних средстава	1,038	353
Вишкови по попису	68	102
Приходи од смањења исправке вредности залиха	-	-
Добици од продаје акција других правних лица	-	-
Приходи од укидања дугорочних резервисања	-	-
Остали приходи	729	3,050
	<u>6,791</u>	<u>34,684</u>

12. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Донације	2,477	11,643
Губици по основу продаје некретнина и опреме	335	2,275
Расходи по основу расхоровања залиха робе	-	216
Расходи по основу обезвређивања и отписа потраживања	27,637	726
Накнадно одобрени рабати	-	-
Остало	466	1,316
	<u>30,915</u>	<u>16,176</u>

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Компоненте пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Порески расход периода	(7,074)	(8,421)
Одложени порески приходи периода	12,057	10,742
	<u>4,983</u>	<u>2,321</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (наставак)

б) Усаглашавање износа пореза на добитак у билансу успеха и производа добити пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара	
	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Нето добитак пре опорезивања	166,606	66,872
Порез на добитак обрачунат по стопи од 10%	16,661	6,687
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	2,204	1,526
Порески ефекти прихода од дивиденди који се изузимају од опорезивања	(16,774)	(1,902)
Порески кредити по основу улагања у некретнине, постројења и опрему	(7,074)	(8,421)
Остало		(211)
	<u>(4,983)</u>	<u>(2,321)</u>

в) Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе исказане на дан 31. децембра 2008. године у износу од 44,147 хиљада динара се односе на привремену разлику по којој се опрема и нематеријална улагања признају у пореском билансу и износа по којима су ова средства исказана у финансијским извештајима.

14. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара	
	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Нето добитак	171,589	69,193
Просечан пондерисани број акција	1,020,000	1,020,000
Основна зарада по акцији (у динарима)	<u>168.22</u>	<u>67.84</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

15. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	У хиљадама динара					
	Земљиште и грађевински објекти	Опрема	Инвестиције у току	Укупно	Инвестиционе некретности	Нематеријална улагања
Набавна вредност						
Стање, 1. јануара 2008. године	583,563	1,350,026	4,530	1,938,119	1,037,752	20,601
Набавке у току године			219,258	219,258	22,217	958
Пренос са инвестиција у току	18,494	66,464	(84,958)			
Продаја		(14,287)		(14,287)		
Расходовање		(9,827)		(9,827)		
Стање, 31. децембра 2008. године	602,057	1,392,376	138,830	2,133,263	1,059,969	21,559
Исправка вредности						
Стање, 1. јануара 2008. године	115,054	931,092	-	1,046,146	549,623	16,859
Амортизација	14,404	128,175		142,579	28,516	1697
Продаја		(9,492)		(9,492)		
Расходовање		(13,841)		(13,841)		
Стање, 31. децембра 2008. године	129,458	1,035,934		1,165,392	578,139	18,556
Садашња вредност:						
- 31. децембра 2008. године	472,599	356,441	138,830	967,870	481,830	3,003
- 1. јануара 2008. године	468,509	418,934	4,530	891,973	488,129	3,742

На грађевинским објектима Предузећа укњижене су хипотеке у корист Чачанске банке а.д. Чачак; Униредит банке Београд; Алфа банке Београд и Фонда за развој Републике Србије као гаранција којима се обезбеђује уредна отплата кредита одобрених од стране Чачанске банке а.д., Чачак, Уарі Kredі Bank, Холандија, Алфа банка, Кипар и Фонд за развој Републике Србије (напомена 24.). Садашња вредност некретнина под хипотеком на дан 31. децембра 2008. године износи 468,722 хиљаде динара док садашња вредност опреме под залогом износи 43,302 хиљаде динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

16. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	% учешћа	У хиљадама динара	
		31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Учешћа у капиталу зависних правних лица</i>			
Метпор, Београд	100%	289	289
Металац Trade, Горњи Милановац	100%	263	263
Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	100%	43	43
Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	100%	22,895	22,895
Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	100%	124,071	124,071
Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	100%	225,194	225,194
Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	100%	9,380	9,380
Промо Метал д.о.о., Загреб	100%	2,808	2,808
Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	64.64%	60,282	60,282
Металац Маркет д.о.о., Подгорица	100%	1,338	1,338
Металац Металургија а.д., Нови Сад	82.36%	57,912	57,912
Метрот о.о.о., Москва	100%	22	
		<u>504,497</u>	<u>504,475</u>
<i>Учешћа у капиталу банака</i>			
Чачанска банка а.д., Чачак	Безначајан	72,423	30,440
Среду банка а.д., Крагујевац	Безначајан	32,097	32,097
Остале банке	Безначајан	361	218
		<u>104,882</u>	<u>62,755</u>
<i>Пласмани у финансијске организације и предузећа</i>			
Осигуравајуће организације	Безначајан	9,488	6,523
ТВ Авала а.д., Београд	Безначајан	1,000	1,000
Остало	Безначајан	81	81
		<u>10,569</u>	<u>7,604</u>
<i>Остали дугорочни пласмани</i>			
Дугорочни кредити дати запосленима		1,600	2,097
Дугорочни пласмани		-	25,808
		<u>1,600</u>	<u>27,905</u>
<i>Минус: Исправка вредности</i>			
Среду банка а.д., Крагујевац		(27,637)	-
		<u>(27,637)</u>	<u>-</u>
		<u>593,910</u>	<u>602,739</u>

У току 2008 године, на основу Одлуке Управног одбора од дана 31. августа 2007. године и Уговора о уступању дела оснивачког капитала са предузећем Metkoreks trade LTD, Сургус извршена је куповина удела у предузеће Metrot о.о.о., Москва у износу од 10,000 Рубља што је на дан уплате износило 280 ЕУР односно 22 хиљаде динара.

17. ПОТРАЖИВАЊА

Потраживања са купцима у иностранству су усаглашена пре састављања финансијских извештаја . Потраживања са свим значајним купцима у земљи су усаглашена. Потраживања са купцима у земљи чији промет чини око 2% укупног промета нису усаглашена. Свим дужницима је достављен списак неплаћених рачуна са стањем на дан 31.10.2008. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Потраживања од купаца:</i>		
- купци, повезана правна лица	294,548	200,872
- купци у земљи	7,152	4,143
- купци у иностранству	554	364
	<u>302,254</u>	<u>205,379</u>
<i>Потраживања за камату</i>	17,937	18,547
Потраживања за учешће у добитку	-	6,000
Потраживања од запослених	7,530	8,761
Остало	1,536	2,700
	<u>27,003</u>	<u>36,008</u>
Минус: Исправка вредности		
- потраживања од купаца	(887)	(949)
- потраживања из консигнационе продаје	-	-
	<u>(887)</u>	<u>(949)</u>
	<u>328,370</u>	<u>240,438</u>

18. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Краткорочни кредити повезаним правним лицима	1,075,095	821,358
Краткорочни потрошачки кредити	4,295	4,543
Орочена средства до годину дана	-	7,980
Краткорочне хартије од вредности	-	-
	<u>1,079,390</u>	<u>833,881</u>
Минус: Исправка вредности		
- краткорочних потрошачких кредита	(4,295)	(4,543)
- краткорочних хартија од вредности	-	-
	<u>(4,295)</u>	<u>(4,543)</u>
	<u>1,075,095</u>	<u>829,338</u>

Краткорочни зајмови исказани, на дан 31. децембра 2008. године, у износу од 1.075.095 хиљада динара представљају зајмове одобрене (по истим каматним стопама по којима су добијени од комерцијалних банака) следећим повезаним правним лицима:

	У хиљадама динара		
ЕУР	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.	
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	7,453,432	660,382	476,266
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	979,229	86,761	80,744
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	881,318	78,085	40,119
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	1,257,138	111,384	96,823
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	163,005	14,442	11,476
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	1,000,000	88,601	79,236
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	400,000	35,440	36,694
	<u>12,134,122</u>	<u>1,075,095</u>	<u>821,358</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

19. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Текући рачун		
- у динарима	1,443	1,361
- у иностраној валути	18,418	5,582
Благајна	707	724
Остала новчана средства	63	23,834
	<u>20,631</u>	<u>31,501</u>

20. ТАБЕЛЕ ПРОМЕНА НА ИСПРАВЦИ ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА

	Дугорочни финансијск и пласмани	Потражив ања од купаца	Краткорочни финансијски пласмани	Укупно
Стање на почетку године	-	949	4,543	5,492
Трошкови по основу обезвређење ХОВ	27,637	-	-	27,637
Наплаћена исправљена потраживања	-	(62)	(248)	(310)
Стање на крају године	<u>27,637</u>	<u>887</u>	<u>4,295</u>	<u>32,819</u>

21. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал Предузећа, на дан 31. децембра 2008. године, састоји се од 1,020,000 акција, номиналне вредности 400 динара по акцији, са следећом власничком структуром:

Акционари	Број акција	Број гласова	Вредност	% учешћа
			акција у хиљадама динара	
Акционари - физичка лица	327,441	327,441	130,976	32.10
Акције у поседу вишег руководства	249,294	249,294	99,718	24.44
Raiffeisen Zentralbank, Austria	113,003	113,003	45,201	11.08
Акционари- остала правна лица	109,118	109,118	43,647	10.70
ZB Invest d.o.o.	61,671	61,671	24,668	6.05
Збирни кастоди рачун	48,021	48,021	19,209	4.70
Delta Generali Osiguranje а.д., Београд	35,572	35,572	14,229	3.49
Акције у поседу лица повезаних са вишим руководством	28,547	28,547	11,419	2.80
Erste Bank Kastodi	23,900	23,900	9,560	2.34
HYPO Kastodi	23,433	23,433	9,373	2.30
	<u>1,020,000</u>	<u>1,020,000</u>	<u>408,000</u>	<u>100.00</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

22. ОСТАЛИ КАПИТАЛ

Остали капитал је настао преносом извора ванпословних средстава у овај облик капитала извршеним у 2004. години, у складу са захтевима из прелазних одредби Правилника о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за предузећа, задруге и предузетнике приликом прве примене МСФИ. Ови извори средстава су формирану и претходним годинама по прописима на основу којих је, до 1. јуна 2001. године, постојала обавеза да се из бруто зарада запослених издваја 1.3% на име стварања фонда за потребе становања.

23. РЕЗЕРВЕ

Резерве Предузећа формиране су, у складу са прописима из ранијих година, издвајањем најмање 5% нето добитка за пословну годину у корист резерви из добитка, све док оне не достигну 10% основног капитала Предузећа, као и по основу преноса дела ревалоризационих резерви приликом прве примене МСФИ у 2004. години.

24. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања исказана на дан 31. децембра 2008. године у износу од 43.386 хиљада динара (31. децембра 2007. године: 41.040 хиљада динара) у потпуности се односе на резервисања по основу јубиларних награда и отпремнина за одлазак у пензију запослених. Ова резервисања укључују и резервисања по основу јубиларних награда за запослене у зависним предузећима које је Предузеће основало крајем 2005. године.

Промене на дугорочним резервисањима у току 2008. године су приказане у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Стање 1. јануара	41,040	103,017
Корекција почетног стања, пренос на повезана правна лица	-	(58,844)
Стање 1. јануара (кориговано)	41,040	44,173
Исплате у току године	(1,352)	(3,734)
Резервисања у току године	3,698	601
Стање 31. децембра	<u>43,386</u>	<u>41,040</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

25. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ

	EUR	У хиљадама динара	
		31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Чачанска банка, Чачак	749.999,97	65,451	70,747
Unicredit bank, Czech Republic	-	-	188,582
Alpha bank, Сургуs	1.421.053,00	125,907	-
Societe generale bank, Француска	-	-	110,931
Yapi Kredi Bank, Холандија	8.612.631,42	763,088	221,861
RI Eastern European Finance, Холандија	266.666,67	23,627	39,618
	<u>11.050.351,06</u>	<u>979,073</u>	<u>631,739</u>
Текућа доспећа		(216,844)	(217,632)
		<u>762,229</u>	<u>414,107</u>

Кредити одобрени од стране Чачанске банке, Чачак, Yapi Cреду банке, Ноландија; Alpha банке Сургуs су обезбеђени хипотеком над грађевинским објектима и опремом Предузећа (напомена 15.).

Дугорочни кредити одобрени су Предузећу са роком отплате до 5 година, уз каматне стопе у распону од тромесечни EURIBOR + 0,50% до тромесечни EURIBOR + 1,60%.

Доспеће дугорочних кредита приказано је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
- до 1 године	216,844	217,632
- од 1 до 2 године	211,870	131,585
- од 2 до 3 године	211,870	105,173
- од 3 до 4 године	211,869	105,173
- од 4 до 5 година	123,455	58,027
- преко 5 година	3,164	14,149
	<u>979,073</u>	<u>631,739</u>

26. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Краткорочни кредити	-	23,771
Текућа доспећа дугорочних кредита	216,844	217,632
	<u>216,844</u>	<u>241,403</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

27. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Обавезе према добављачима:</i>		
- добављачи, повезана правна лица	1,616	881
- добављачи у земљи	21,560	17,186
- добављачи у иностранству	6,023	2,648
	<u>29,199</u>	<u>20,715</u>
 <i>Примљени аванси:</i>		
	<u>138</u>	<u>353</u>
	<u>29,337</u>	<u>21,068</u>

Пре састављања финансијских извештаја са свим значајним добављачима усаглашена су дуговања. Промет добављача са којима стања нису усаглашена је мањи од 2% укупног промета.

28. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе за зараде и накнаде зарада	5,504	4,491
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада	3,527	2,867
Обавезе за дивиденде	2,619	1,752
Обавеза према запосленима по основу учешћа у добити	11,676	6,998
Обавезе за камате	12,091	443
Остале обавезе према запосленима	313	469
Остало	<u>100</u>	<u>34</u>
	<u>35,830</u>	<u>17,054</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

29. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

Салда потраживања и обавеза произашла из трансакција обављених са повезаним правним лицима приказана су у наредној табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања		
<i>Дати аванси:</i>		
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	-	59
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	-	-
	<u>-</u>	<u>59</u>
<i>Потраживања од купаца:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	230,878	139,975
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	23,375	20,517
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	9,070	4,865
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	12,999	9,748
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	196	-
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	178	7
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	5,650	3,254
- Металац Маркет д.о.о., Подгорица	31	28
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	12,171	22,478
	<u>294,548</u>	<u>200,872</u>
<i>Потраживања за дате зајмове</i>		
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	-	-
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	111,384	96,823
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	78,085	40,119
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	86,761	80,744
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	660,382	476,266
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	88,601	79,236
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	35,440	36,694
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	14,442	11,476
	<u>1,075,095</u>	<u>821,358</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

29. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Потраживања за камате:</i>		
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	-	-
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	1,244	964
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	1,512	982
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	624	2,066
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	1,693	4,209
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	10,961	10,128
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	1,655	14
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	248	184
	<u>17,937</u>	<u>18,547</u>
<i>Потраживања за учешће у добитку</i>		
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	-	6,000
	<u>-</u>	<u>6,000</u>
Укупно потраживања	<u>1,387,580</u>	<u>1,046,836</u>
Обавезе:		
<i>Обавезе према добављачима:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	49	-
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	-	-
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	-	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	1,375	12
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	-	-
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	-	-
- Метрот о.о.о., Москва	110	-
- Метпор д.о.о., Горњи Милановац	82	869
	<u>1,616</u>	<u>881</u>
Укупно обавезе	<u>1,616</u>	<u>881</u>
Потраживања, нето	<u>1,385,964</u>	<u>1,045,955</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставка)

Преглед прихода и расхода остварених из трансакција са повезаним правним лицима приказан је у наредном прегледу:

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи		
<i>Приходи од продаје:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	18	246
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац		1,965
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	4	95
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	32	7,319
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац		9
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац		139
- Металац Металургија а.д., Нови Сад		194
	<u>54</u>	<u>9,967</u>
<i>Приходи од услуга, закупа и осталих прихода</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	357,373	330,766
- Металац Market д.о.о., Горњи Милановац	43,204	32,507
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	35,648	42,583
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	32,496	32,069
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	35,790	35,505
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	16,521	12,358
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	671	61
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	1,261	272
- Метпот о.о.о., Москва	102	-
- Металац Маркет д.о.о., Подгорица	-	28
	<u>523,066</u>	<u>486,149</u>
<i>Остали приходи (донације)</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	38	6,100
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	-	1,335
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	-	787
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	-	434
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	-	668
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	-	344
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	-	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	-	-
	<u>38</u>	<u>9,668</u>
<i>Приходи од учешћа у добити</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	110,000	-
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	9,600	-
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	3,400	-
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	10,000	-
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	30,000	25,000
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	4,737	-
	<u>167,737</u>	<u>25,000</u>

МЕТАЛАЦ А.Д., ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

29. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставка)

	У хиљадама динара	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
<i>Приходи од камата:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	33,791	26,145
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	5,334	4,738
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	3,328	1,650
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	813	730
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	2,219	1,447
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	6,337	9,994
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	5,549	6,521
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	-	31
	<u>57,371</u>	<u>51,256</u>
<i>Приходи валутна клаузула:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	67,894	-
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	8,648	-
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	8,053	-
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	1,463	-
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	3,834	-
- Металац Бојлер д.о.о., Горњи Милановац	10,450	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	9,546	-
	<u>109,888</u>	<u>-</u>
Укупно приходи	<u><u>858,154</u></u>	<u><u>582,040</u></u>
Расходи		
<i>Набавна вредност продате робе:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	-	-
<i>Трошкови набављеног материјала:</i>		
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	25	8
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	64	365
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац		3
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	64	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	3,749	4,030
- Металац Металургија а.д., Нови Сад		-
	<u>3,902</u>	<u>4,406</u>
<i>Трошкови услуга:</i>		
- Металац Посуђе д.о.о., Горњи Милановац	1,245	1,686
- Металац Металургија а.д., Нови Сад	-	23
- Металац Принт д.о.о., Горњи Милановац	44	-
- Метпор д.о.о., Горњи Милановац	412	5,290
- Метпот о.о.о , Москва	390	-
- Металац Пролетер а.д., Горњи Милановац	633	-
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	-	180
	<u>2,724</u>	<u>7,179</u>
<i>Расходи по основу валутне клаузуле</i>		
- Металац Инко д.о.о., Горњи Милановац	-	224
- Металац Trade д.о.о., Горњи Милановац	-	857
- Металац Маркет д.о.о., Горњи Милановац	-	28
	<u>-</u>	<u>1,109</u>
Укупно расходи	<u><u>6,626</u></u>	<u><u>12,694</u></u>
Приходи, нето	<u><u>851,528</u></u>	<u><u>569,346</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Предузеће задржи способност да настави са својим пословањем у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала, а власницима обезбеди принос на капитал. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напмени 24 и 25, осталих дугорочних обавеза, дугорочних и краткорочних пласмана, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа испитују структуру капитала на годишњем нивоу.

29. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Управљање ризиком капитала (наставак)

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Задуженост а)	979,073	655,510
Готовина и готовински еквиваленти	20,631	31,501
Нето задуженост	<u>958,442</u>	<u>624,009</u>
Капитал б)	<u>2,359,328</u>	<u>2,309,710</u>
Рацио укупног дуговања према капиталу	<u>0,41</u>	<u>0,27</u>

а) Дуговање се односи на дугорочне кредите и остале финансијске обавезе.

б) Капитал укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напмени 3 ових финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

**30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	593,910	602,739
Потраживања од купаца	301,368	204,430
Краткорочни финансијски пласмани	1,075,095	829,938
Остала потраживања	19,472	27,247
Дати аванси	541	535
Готовина и готовински еквиваленти	20,631	31,501
	<u>2,011,017</u>	<u>1,695,790</u>
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	762,229	414,107
Обавезе према добављачима	29,337	21,068
Остале обавезе и примљени аванси	38,683	25,911
Краткорочни кредити	-	23,771
Текућа доспећа дугорочних кредита	216,844	217,632
	<u>1,047,093</u>	<u>702,489</u>

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни и краткорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курса страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		Обавезе	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	1,113,886	756,117	995,938	658,609
USD	126	302	1,226	-
GBP	439	566	-	-
	<u>1,114,451</u>	<u>756,985</u>	<u>997,163</u>	<u>658,609</u>

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR), америчког долара (USD) и енглеске фунте. Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само не намирена потраживања и обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када Динар слаби у односу на валуту о којој се ради. У случају јачања Динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR валута	11,795	9,750
USD валута	(110)	30
GBP валута	44	56
Резултат текућег периода	<u>11,729</u>	<u>9,836</u>

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама смањила се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста потраживања исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање краткорочних пласмана.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	592,312	600,642
Потраживања од купаца	301,368	204,430
Остала потраживања	19,472	27,247
Дати аванси	541	535
Готовина и готовински еквиваленти	20,631	31,501
	<u>934,324</u>	<u>864,355</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	1,600	2,097
	<u>1,600</u>	<u>2,097</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Краткорочни финансијски пласмани	1,075,095	829,338
	<u>1,075,095</u>	<u>829,338</u>
	<u>2,011,019</u>	<u>1,695,790</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе према добављачима	29,337	21,068
Остале обавезе и примљени аванси	38,683	25,911
	<u>68,020</u>	<u>46,979</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити		
Текућа доспећа дугорочних кредита	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	762,229	414,107
Текућа доспећа дугорочних кредита	216,844	241,403
	<u>979,073</u>	<u>655,510</u>
	<u>1,047,093</u>	<u>702,489</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

(наставак)

Тржишни ризик (наставак)

Ризик од промене каматних стопа (наставак)

Анализе осетљивости приказане у наредном тексту су успостављене на основу изложености променама каматних стопа за недеривативне инструменте на датум биланса стања. За обавезе са варијабилном стопом, анализа је састављана под претпоставком да је преостали износ средстава и обавеза на датум биланса стања био непромењен у току целе године. Повећање или смањење од 1% представља, од стране руководства, процену реално могуће промене у каматним стопама. Да је каматна стопа 1% виша/нижа, а све остале варијабле остану непромењене, Предузеће би претрпело оперативни добитак/остварило губитак за годину која се завршава 31. децембар 2008. године у износу од 960 хиљаде динара (31. децембар 2007. године: 1.738 хиљаду динара). Оваква ситуација се приписује изложености Предузећа која је заснована на варијабилним каматним стопама које се обрачунавају на дугорочне кредите.

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца у значајном делу односе се на повезана правна лица.

Најзначајнији купци представљени су у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Металац Посуђе д.о.о.	230,878	139,974
Металац Принт д.о.о.	23,375	20,517
Металац Маркет д.о.о.	12,999	9,748
Металац Бојлер д.о.о.	12,171	22,478
Металац Инко д.о.о.	9,070	4,865
Металац Траде д.о.о.	5,646	3,254
Остали	7,229	3,594
	<u>301,368</u>	<u>204,430</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

**30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	У хиљадама динара Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	62,681	-	62,681
Доспела, исправљена потраживања од купаца	887	(887)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	<u>238,687</u>	<u>-</u>	<u>238,687</u>
	<u>302,255</u>	<u>(887)</u>	<u>301,368</u>

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2007. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	У хиљадама динара Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	64,191	-	64,191
Доспела, исправљена потраживања од купаца	949	(949)	-
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	<u>140,239</u>	<u>-</u>	<u>140,239</u>
	<u>205,379</u>	<u>(949)</u>	<u>204,430</u>

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2008. године у износу од 62.681 хиљаду динара (31. децембар 2007. године: 64.191 хиљада динара) највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје услуга. Ова потраживања доспевају углавном у року од 60 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања. Просечно време наплате потраживања у 2008. години износи 165 дана (2007. године: 169 дана).

Доспела, исправљена потраживања од купаца

Предузеће је у претходним периодима обезвредило потраживања од купаца за доспела потраживања у износу од 887 хиљада динара (2007. године: 949 хиљада динара), за која је Предузеће утврдило да је дошло до промене у кредитној способности комитената и да потраживања у наведеним износима неће бити наплаћена.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

(наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Управљање потраживањима од купаца (наставак)

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Предузеће није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембар 2008. године у износу од 238.687 хиљада динара (31. децембар 2007. године: 140.239 хиљада динара) обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитената, као и да се та потраживања углавном односе на потраживања од повезаних правних лица, те да руководство Предузећа сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена.

Старосна структура доспелих, неисправљених потраживања представљена је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Мање од 30 дана	52,699	46,649
31 - 90 дана	92,097	83,972
91 - 180 дана	93,175	9,376
181 - 365 дана	500	131
Преко 365 дана	216	111
	<u>238,687</u>	<u>140,239</u>

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембар 2008. године исказане су у износу од 29,337 хиљаде динара (31. децембра 2007. године: 21.068 хиљаде динара) при чему се највећи део, у износу од 12.084 хиљада динара (2007: 11.137 хиљада динара) односи на обавезе по основу услуга јавних предузећа. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у току 2008. године износи 36 дана (у току 2007. године 50 дана).

Ризик ликвидности

Коначна одговорност за управљање ризиком ликвидности је на руководству Предузећа који су успоставили одговарајући систем управљања за потребе краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања Предузећа као и управљањем ликвидношћу. Предузеће управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити у могућности да потраживања наплати.

Доспећа финансијских средстава

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.				
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година Укупно
Некаматносна	314,736	27,276		592,312	934,324
Фиксна каматна стопа		80	240	1,280	1,600
Варијабилна каматна стопа		81,947	230,919	762,229	1,075,095
Варијабилна каматна стопа камата		15,382	40,916	87,745	144,043
	<u>314,736</u>	<u>124,685</u>	<u>272,075</u>	<u>1,443,566</u>	<u>2,155,062</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2007.				
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година Укупно
Некаматносна	230,197	33,516		600,642	864,355
Фиксна каматна стопа	41	123	333	1,600	2,097
Варијабилна каматна стопа			829,338		829,338
Варијабилна каматна стопа камата			49,606		49,606
	<u>230,238</u>	<u>33,639</u>	<u>879,277</u>	<u>602,242</u>	<u>- 1,745,396</u>

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа обавеза Предузећа. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталих на основу финансијских обавеза на основу најранијег датума на који ће Предузеће бити обавезно да такве обавезе намири.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Табеле ризика ликвидности и кредитног ризика

Доспећа финансијских обавеза

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	68,020					68,020
Фиксна каматна стопа	-	-	-	-	-	-
Варијабилна каматна стопа		57,942	158,903	762,228	-	979,073
Варијабилна каматна стопа камата		14,451	38,881	85,787		139,119
	<u>68,020</u>	<u>72,393</u>	<u>197,784</u>	<u>848,015</u>		<u>1,186,212</u>

	У хиљадама динара 31. децембар 2007.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Укупно
Некаматносна	46,979					46,979
Фиксна каматна стопа						-
Варијабилна каматна стопа			241,403	414,107		655,510
Варијабилна каматна стопа камата			30,059	51,716		81,775
	<u>46,979</u>		<u>271,462</u>	<u>465,823</u>		<u>784,264</u>

Фер вредност финансијских инструмената

Следећа табела представља садашњу вредност финансијских средстава и финансијских обавеза и њихову фер вредност на дан 31. децембар 2008. године и 31. децембра 2007. године.

	31. децембар 2008.		У хиљадама динара 31. децембар 2007.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	576,458	593,310	602,739	602,739
Потраживања од купаца	301,368	301,368	204,430	204,430
Краткорочни финансијски пласмани	1,075,095	1,075,095	829,938	829,938
Остала потраживања	19,472	19,472	27,247	27,247
Дати аванси	541	541	535	535
Готовина и готовински еквиваленти	20,631	20,631	31,501	31,501
	<u>2,011,019</u>	<u>2,011,019</u>	<u>1,695,790</u>	<u>1,695,790</u>
Финансијске обавезе				
Дугорочни кредити	762,229	762,229	414,107	414,107
Обавезе према добављачима	29,337	29,337	21,068	21,068
Остале обавезе и примљени аванси	38,683	38,683	25,911	25,911
Текућа доспећа дугорочних кредита	216,844	216,844	241,403	241,403
	<u>1,047,093</u>	<u>1,047,093</u>	<u>702,489</u>	<u>702,489</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

**30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА
(наставак)**

Фер вредност финансијских инструмената (наставак)

Претпоставке за процену тренутне фер вредности финансијских инструмената

Обзиром на чињеницу да не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у куповини и продаји финансијских средстава и обавеза, као и обзиром на чињеницу да не постоје доступне тржишне информације које би се могле користити за потребе обелодањивања фер вредности финансијских средстава и обавеза, коришћен је метод дисконтовања новчаних токова. При коришћењу ове методе вредновања, користе се каматне стопе за финансијске инструменте са сличним карактеристикама, са циљем да се добије релевантна процена тржишне вредности финансијских инструмената на дан биланса.

31. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Предузећа могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Предузећу може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмиренних обавеза у року од пет година од када је обавеза настала.

32. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
USD	62.9000	53.7267
EUR	88.6010	79.2362
GBP	90.8635	107.308

У Горњем Милановцу
25.02.2009. године

Лице одговорно за
састављање биланса

Росанда Петровић

Законски заступник

Петрашин Јаковљевић